

**RECOMANDAREA NR. R. 19 (99) A COMITETULUI DE
MINIȘTRI CĂTRE STATELE MEMBRE CU PRIVIRE LA
MEDIERE ÎN CHESTIUNI PENALE**

(Adoptată de Comitetul de Miniștri pe 15 septembrie 1999 la cea de-a 69-a întâlnire a reprezentanților miniștrilor)

în conformitate cu termenii articolului 15.b al Statutului Consiliului Europei, Comitetul de Miniștri,

Ținând cont de progresele înregistrate de Statele membre în folosirea medierii în cazuri penale ca pe o opțiune flexibilă, cuprinzătoare, utilă, participativă, complementară sau alternativă procedurilor penale tradiționale;

Luând în considerare necesitatea de a promova participarea personală activă a victimei și a infractorului și a altor persoane care pot fi afectate ca părți, ca și implicarea comunității la procedurile penale;

Recunoscând interesul legitim al victimelor de a avea un cuvânt de spus în rezolvarea consecințelor victimizării lor, de a comunica cu infractorul și de a obține scuze și compensații;

Luând în considerare importanța de a stimula simțul de răspundere al infractorilor și de a le oferi posibilitatea practică de a se îndrepta, care poate ajuta la reintegrarea și reabilitarea lor;

Recunoscând că medierea poate spori conștiința rolului important al fiecărei persoane și al comunității în prevenirea și rezolvarea infracțiunilor și a conflictelor asociate acestora, încurajând astfel efecte penale mai constructive și mai puțin represive;

Recunoscând că medierea presupune abilități speciale și necesită coduri de practică și pregătire acreditate;

Luând în considerare contribuția potențial substanțială a organizațiilor nonguvernamentale și a comunităților locale în domeniul medierii în cazuri penale și necesitatea de a combina și coordona eforturile inițiativelor publice și private;

Respectând condițiile Convenției cu privire la protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

Ținând cont de Convenția Europeană cu privire la exercitarea drepturilor copiilor, ca și de Recomandările nr. R 11 (85) privind poziția victimei în cadrul dreptului și procedurii penale, nr. R 18 (87) privind simplificarea justiției penale, nr. R 21 (87) privind asistența acordată victimelor și prevenirea victimizării, nr. R 20 (87) privind reacțiile sociale la delincvența juvenilă, nr. R 6 (88) privind reacțiile sociale la delincvența juvenilă în rândul tinerilor proveniți din familii de emigranți, nr. R 16 (92) privind Normele Europene referitoare la sancțiuni și măsuri comunitare, nr. R 12 (95) privind administrarea justiției penale și nr. R 1 (98) privind medierea familiei

Recomandă guvernelor statelor membre să țină cont de principiile prezentate în anexa acestei Recomandări în aplicarea medierii în cazuri penale și să facă cunoscut pe cât posibil acest text.

Anexa Recomandării nr. R 19 (99) L

Definiție

Aceste directive se aplică oricărui proces prin care victimei și infractorului li se dă posibilitatea, în cazul în care consimt liber, să participe activ la rezolvarea problemelor

apărute în urma infracțiunii cu ajutorul unei terțe părți imparțiale (mediator).

II. Principii generale

1. Medierea în cazuri penale trebuie folosită numai dacă părțile consimt liber. Părțile vor fi libere să-și retragă consimțământul oricând pe parcursul medierii.
2. Discuțiile din cadrul medierii sunt confidențiale și nu pot fi folosite ulterior, cu excepția situațiilor când există acordul părților.
3. Medierea în cazuri penale trebuie să fie un serviciu general disponibil.
4. Medierea în cazuri penale trebuie să fie disponibilă în toate etapele procesului justiției penale.
5. Serviciilor de mediere trebuie să li se acorde suficientă autonomie în cadrul sistemului justiției penale.

III. Bazele legale

6. Legislația trebuie să faciliteze medierea în cazurile penale.
7. Trebuie să existe directive care definesc folosirea medierii în cazuri penale. Acestea trebuie să se adreseze în mod special condițiilor pentru trimiterea cazurilor către serviciile de mediere și rezolvarea cazurilor după mediere.
8. În cazul medierii trebuie aplicate garanții procedurale fundamentale; în mod special, părțile trebuie să aibă dreptul la asistență juridică și, atunci când este cazul, la traducere/interpretare. În plus, minorii trebuie să aibă dreptul la asistență parentală.

IV. Funcționarea justiției penale în relație cu medierea

9. Decizia de a deferi un caz penal medierii, ca și evaluarea rezultatelor unei proceduri de mediere, trebuie luată de autoritățile justiției penale.
10. Înainte de a aproba medierea, părțile trebuie să fie bine informate în legătură cu drepturile pe care le au, cu natura procesului de mediere și cu posibilele consecințe ale deciziei lor.
11. Nici victima nici infractorul nu trebuie convinse prin mijloace incorecte să accepte medierea.
12. Reglementările speciale și garanțiile legale care se aplică în cazul participării minorilor la proceduri legale se vor aplica și în cazul participării acestora la medierea în cazuri penale.
13. Medierea nu va continua dacă oricare dintre părțile principale implicate nu este capabilă să înțeleagă semnificația procesului.
14. În mod normal, elementele de bază ale cazului trebuie recunoscute de ambele părți, ca punct de pornire al medierii. Participarea la mediere nu trebuie folosită ca dovadă a recunoașterii vinovăției în procedurile penale ulterioare.
15. Neconcordanțele evidente în ceea ce privește factori ca vârsta, maturitatea sau capacitatea intelectuală a părților trebuie luate în considerare înainte de a trimite cazul spre mediere.
16. Hotărârea de a trimite un caz penal la mediere trebuie însoțită de o limită de timp rezonabilă în care autoritățile competente ale justiției penale trebuie informate în legătură cu specificul procedurii de mediere.
17. Achitățile bazate pe acorduri mediate trebuie să aibă același statut ca și hotărârile sau sentințele judecătorești și trebuie să excludă urmărirea în justiție pentru aceleași fapte (*ne bis in idem*).
18. Când un caz este trimis înapoi autorităților justiției penale fără încheierea unui acord între părți sau după ce punerea în aplicare a unui astfel de acord a eșuat, trebuie luată fără întârziere o hotărâre privind continuarea acțiunii.

V. Funcționarea serviciilor de mediere

V.1. Standarde

19. Serviciile de mediere trebuie reglementate prin standarde recunoscute.
20. Serviciile de mediere trebuie să aibă suficientă autonomie în îndeplinirea îndatoririlor pe care le au. Trebuie stabilite standarde privind competența și norme etice, ca și proceduri

de selectare, pregătire și evaluare a mediatorilor.

21. Serviciile de mediere trebuie monitorizate de un organism competent.

V.2. Calificarea și pregătirea mediatorilor

22. Mediatorii trebuie recrutați din toate sectoarele sociale și, în general, trebuie să cunoască bine culturile și comunitățile locale.

23. Mediatorii trebuie să fie capabili să dea dovadă de judecată solidă și abilitățile interpersonale necesare medierii.

24. Înainte de a prelua activitățile de mediere, mediatorii trebuie să urmeze o pregătire inițială și una multidisciplinară. Pregătirea lor trebuie să vizeze dobândirea unui înalt nivel al competenței, ținând cont de abilitățile de a rezolva conflicte, de condițiile speciale ale muncii cu victimele și infractorii și de cunoașterea sistemului justiției penale.

V. 3. Rezolvarea cazurilor individuale

\

25. Înainte de începerea procesului de mediere, mediatorul trebuie să fie informat despre toate elementele semnificative ale cazului și trebuie să i se înmâneze documentele necesare de către autoritățile competente ale justiției penale.

26. Procesul de mediere trebuie să se desfășoare într-o manieră imparțială, pe baza elementelor cazului și a nevoilor și dorințelor părților. Mediatorul trebuie să respecte întotdeauna demnitatea părților și să asigure că părțile se comportă respectuos una cu alta.

27. Mediatorul este responsabil de asigurarea unui mediu sigur și confortabil pentru mediere. Mediatorul trebuie să fie sensibil la vulnerabilitatea părților.

28. Medierea trebuie să se desfășoare eficient, dar într-un ritm accesibil părților.

29. Medierea trebuie să se desfășoare *in camera*.

30. În ciuda principiului confidențialității, mediatorul trebuie să încredințeze autorităților competente sau persoanelor implicate orice informație privind infracțiuni grave iminente, care poate apărea în cursul procesului de mediere.

V.4. Rezultatul medierii

31. Acordurile trebuie încheiate în mod voluntar de către părți. Ele trebuie să conțină numai obligații rezonabile și proporționale.

32. Mediatorul trebuie să raporteze autorităților justiției penale măsurile luate și rezultatul medierii. Raportul mediatorului nu va dezvălui conținutul sesiunilor de mediere, nici nu va exprima vreo judecată privind comportamentul părților pe parcursul medierii.

VI. Promovarea continuă a medierii

33. Trebuie să existe o consultare constantă între autoritățile justiției penale și serviciile de mediere pentru dezvoltarea unei înțelegeri comune.

34. Statele Membre trebuie să promoveze cercetarea și evaluarea medierii în cazurile penale.